

Blijven boeren is belangrijker dan een dikke boterham

Erve Graes is nauw verbonden met de Azelerbeek.

Enigszins verscholen tussen de bossen en weilanden in Azelo ligt erve Graes. Een melkveebedrijf dat al ruim anderhalve eeuw van generatie op generatie wordt doorgegeven. “Het zou mooi zijn als één van de zonen het wil overnemen, maar er moet wel toekomstperspectief zijn.”

“Welkom in het meest afgelegen stukje Twickel”, zegt Gerrit Dubbelink bij de begroeting. Wie er niet moet zijn, komt niet zo snel op dit boerenbedrijf in Azelo. Auto’s zijn in de verste verte niet te zien; een wandelpad voert alleen voetgangers langs de Azelerbeek en het erf van het melkveebedrijf. Dit is de plek waar Gerrit Dubbelink (50) is geboren en is opgegroeid. Hij woont er met zijn vrouw Angelien (53) en hun drie kinderen Sanne (21), Stijn (19) en Luuk (18). In een ander gedeelte van de boerderij wonen de ouders van Gerrit, zodat er drie generaties onder één dak wonen.

Huis Graes

Erve Graes is met recht een familiebedrijf. Aan de hand van een oud pachtboekje weet Gerrit te vertellen dat er vanaf 1857 een Dubbelink aan het roer stond. “Mijn overgrootvader boerde hier, daarvoor weet ik het niet.” De boerderij dankt haar naam aan Huis Graes, dat 150 meter verderop aan de Azelerbeek heeft gestaan. Dit huis kwam, samen met een watermolen, in 1614 in handen van Twickel. Op een topografische kaart van Nicolaas ten Have uit 1648, staat Graes aangegeven als een ruïne of vervallen huis. Van de watermolen, die verder stroomafwaarts stond, zijn bij graafwerkzaamheden voor de A35 in 1978 een dertigtal

palen gevonden. De huidige boerderij met de imposante wolfskap is in 1902 gebouwd, ter vervanging van een boerderij die haaks op de huidige stond. Op en rond het erf zijn in de loop der jaren een aantal stallen bijgebouwd; een oude, overbodig geworden schuur wordt binnenkort gesloopt.

Rendabel

Voor Gerrit was het niet meer dan logisch dat hij het bedrijf van zijn vader overnam. “Ik reed op de trekker toen ik een jaar of tien was, toen ik klaar was met school werkte ik volle bak mee.” Samen met zijn ouders liet hij het bedrijf de afgelopen decennia groeien. In 2000 werd afscheid genomen van de vleesvarkentak. De koeien zijn ondergebracht in een ligboxenstal die sinds de bouw in 1973 een aantal keren is uitgebreid en gemoderniseerd. De melkveestapel groeide naar 110 stuks maar ook het aantal hectares pachtgrond nam met ongeveer tweederde toe. “We zijn nooit uit geweest op een dikke boterham. Zo werkt het niet in een familiebedrijf. Je groeit om het rendabel en in gang te houden.”

Een melkrobot staat er niet op erve Graes want een intensief contact met koeien is voor hem essentieel. “Ik word altijd voor de wekker wakker en zie in de stal gelijk of er

De huidige boerderij is gebouwd in 1902. (Foto's: Monique van der Hoeven)

bijzondere dingen zijn. Het valt bijvoorbeeld op als een koe te lang in de box blijft liggen.”

Boodschappen

De grond die er bijgekomen is, is afkomstig van stoppende boeren. Maar de koek is wel zo ongeveer verdeeld. “We zaten hier in de buurt met zeven agrariërs, nu nog maar met twee”, verklaart Gerrit. “Vroeger hielpen we elkaar met alles. Bijvoorbeeld bij de oogst of het afkalven. Nu is dat minder. Niet alleen omdat het werk minder arbeidsintensief is geworden maar ook omdat er minder boeren zijn.” Het contact met de niet-agrarische burens is goed maar dat vraagt van beide kanten begrip. Hij waarschuwt via de buurt-app als hij met grote machines in de weer gaat, maar rekt op het bewustzijn dat ze op het platteland wonen, met allerlei activiteiten van dien. Hij kan wel eens boos worden op recreanten die zich niet realiseren dat ze te gast zijn op een landgoed. Sommigen weigeren aan de kant te gaan als hij met een trekker komt aanrijden. “Ze denken toch niet dat ik daarmee boodschappen ga doen. Ik ben dan aan het werk. Twickel is een levend landgoed. Er wordt gewerkt, gewoon en gerecreëerd, maar graag in die volgorde.”

Extra loket

Het pachten heeft volgens Dubbelink voor- en nadelen. “Twickel is toch een extra loket waar je langs moet.” En de wensen en verlangens lopen niet altijd parallel. Zo heeft Dubbelink flink gesteggeld over de compensatie van een aantal hectares die hij moest inleveren voor de herinrichting van de Azelerbeek. “Ik was echt boos, maar uiteindelijk zijn we er uitgekomen. Dan moet je er ook een streep onder zetten en is het klaar.” Dubbelink zou het toejuichen als er in het College van Regenten van Twickel een bestuurder met een agrarische achtergrond plaats zou nemen. “Nu praten we via de pachterscommissie wel mee, maar vaak zijn de grote lijnen dan al uitgezet.” Positief is dat Twickel pal staat voor de instandhouding van het landgoed. “Ze zullen hier niet opeens huizen gaan bouwen of een weg aanleggen.” Het streven om de landbouw meer te verbinden met natuurbeheer, sluit goed aan bij de bedrijfsvoering op erve Graes, dat maar liefst 5000 meter aan houtwallen telt. “We houden nadrukkelijk rekening met de natuur en de

Gerrit Dubbelink met hond Luna

biodiversiteit, bijvoorbeeld op de beekdalgronden die we zelf in beheer hebben. Op een paar hectare doen we aan uitgesteld maaibeheer, met het oog op de weidevogels.”

Toekomstperspectief

Het zou mooi zijn als één van de zonen het bedrijf wil overnemen. “Ze volgen een agrarische studie maar er moet wel een goed toekomstperspectief zijn.” Nu is dat onduidelijk. De landbouwsector ligt onder een politiek vergrootglas met de gedwongen stikstofreductie en de roep om een kringlooplandbouw. “Er komt veel op ons af, niemand weet het exact. Maar op Twickel zijn we al een tijd bezig om de kringloop te sluiten.” Voor zijn eigen bedrijf betekent dat óf meer grond, of minder vee, zodat hij geen mest meer af hoeft te voeren of voer hoeft aan te kopen. Bij een gedwongen inkrimping van de veestapel is een financiële compensatie nodig.

Meer inkomsten uit het landschapsbeheer zijn welkom, zegt Dubbelink. “Iedereen vindt Twickel prachtig maar niemand betaalt ervoor.”

